

Ištobulino žmonėms nekenksmingą nuodą vabalams naikinti

Grazo universiteto entomologijos ir zoologinių tyrinėjimų instituto Austrijoje, zoologas dr. Bruno Schaefferberg per 15 metų bandymų ištobulino daug žadančią priemonę kenksmingiems vabzdžiams naikinti. Jau vedamos "derybos su Bioferm korporacija, Wasco, Kalifornijoje, išradimą pradėti masiniai gaminti.

Dr. Schaefferbergo priemonė prieš vabalus arba pesticidas yra viena pelėsių (grybelių) rūšių — fungus beauveria bassiana, pareiškė išradėjas. Tas grybelis yra didžiausias priešas bulvių parazito Colorado bug, japoniškojo vabalo ir visų kitų kenkėjų. "Grybelis atakuoja parazitus dviem būdais: arba patenkia jų vidun pro vabalų "burną", kada vabalas jo sporą nuryja, arba spora pati įsirausia per vabalo chitino kailį.

Grybelio sporos vabalus užmuša lėčiau nei DDT ar kiti cheminiai pesticidai. Pvz. bassiana sporos užpulta Colorado vabalo lerva (vikšras) miršta per keturias dienas, o senesnės lervos atsilaiko net iki dviejų savaičių. Bet dvidešimt penkios Colorado vabalo lervos sunaikina bulvės kelmą per 48 valandas. Todėl ūkininkai vistiek turės palaistyti daržus chemikalais tuoju, kai bus pastebėta, kad vabalai jau padėjo savo kiaušinius, ir tas laikas yra maždaug pirmoji birželio mėnesio savaitė.

Didelis susikrimitimas išsukia cukrinę ligą

Kalifornijos universiteto psichiatrijos instituto tyrinėtojai rado, kad didelis susikrimitimas gali išsukti cukrinę ligą (diabetes) asmenyse, kurie tokiai ligai turi palinkimą.

Trys šio instituto mokslininkai rašo AMA žurnale, kad jie ištyrė 25 asmenis, sergančius cukrine liga, ir rado, kad 20 iš jų prieš susirgimą turėjo tokį ar kitokį skaudų pergyvenimą.

Visi šie ligoniai, 20 vyrų ir 5 moterys, nuo 20 iki 70 metų amžiaus, buvo tiriami nevilniau kaip 6 mėnesių bėgyje po tos ligos simptomų pasirodymą.

Keturiolika ir dar šeši tiriamųjų pasisakė tokį skaudų asmeninį nuostolį turėję, k. a. artimo žmogaus mirimas, persiskyrimas su mylimu asmeniu — vyru, tėvais, vaikais, ar netekimas kokio labai brangaus daikto, socialiniai ar finansiniai smūgiai ir tp.

Tokie ar kitoki asmeniniai nuostoliai buvo įvykę nuo vieno mėnesio iki 48 mėnesių psieš susergant, bet visais atvejais rodė, kad turi ryšio su apsigimimu.

Papildomai nustatyta, kad 14 tų ligonių buvo gyvenę emociškai netinkamoje aplinkoje, dešimtis jų tebekentė nesibaigusį susikrimitimą ir septyni bendrai buvo prislėgto ūpo.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL — SATURDAY, JULY 27, 1963

ti parazitą, kada parazitas ją suėda arba kada ji pati įsiknis per parazito odą.

Iki šiol nebuvo nė vieno parazito, kurs atsilaikytų prieš Beauveria bassiana, pareiškė išradėjas. Tas grybelis yra didžiausias priešas bulvių parazito Colorado bug, japoniškojo vabalo ir visų kitų kenkėjų. "Grybelis atakuoja parazitus dviem būdais: arba patenkia jų vidun pro vabalų "burną", kada vabalas jo sporą nuryja, arba spora pati įsirausia per vabalo chitino kailį.

Grybelio sporos vabalus užmuša lėčiau nei DDT ar kiti cheminiai pesticidai. Pvz. bassiana sporos užpulta Colorado vabalo lerva (vikšras) miršta per keturias dienas, o senesnės lervos atsilaiko net iki dviejų savaičių. Bet dvidešimt penkios Colorado vabalo lervos sunaikina bulvės kelmą per 48 valandas. Todėl ūkininkai vistiek turės palaistyti daržus chemikalais tuoju, kai bus pastebėta, kad vabalai jau padėjo savo kiaušinius, ir tas laikas yra maždaug pirmoji birželio mėnesio savaitė.

Ypač pažymėtinas sekantis patyrimas: tokiais atvejais, kai asmuo turėjo cukrinę ligą, bet ją gerai kontroliavo insulino išvirkštimais, jei tik jį išliko asmeninė nelaimė, staiga nebeteko savo ligos kontrolės.

"Ryškesniausias pavyzdys buvo su vienu policininku, kurs jau 4 metai kaip sirgo cukrine liga, bet tą ligą labai gerai kontroliavo vaistais. Kai tik jis nugirdo, kad jo 15 metų dukterė turi leukemijos ligą, staiga neteko ligos kontrolės. Kiek vėliau buvo nustatyta, kad jo dukterė leukemijos neturi, ir tėvas stebėtinai greit atgavo savo ligos kontrolę, vėl

sekmingai pasigelbėdamas insulino injekcijomis.

Daktarai savo pranešimą baigia teigdami, kad psichologinė įtampa (susikrimitimas)

KAZIO JAKUBENO EILERASČIAI, PAIMTI IŠ RINKINIO — UŽIA MELSVAS SILAS

Kaimietišku dainų nedaug beliko: tarp gatvių negirdėti čiauskiant vyтуриų, tik spiegia kaminai skalikai graudingą laimę kai kurių.

Tik prisimint begalim sodžių ir kaip iš žalio kaimo gryčios į miestą vargas vijo godžiai ir džiova davė magaryčių.

Nespėjo keletas pavasarių prašvilpt, ir drožlės geležies ant plaučių sėdo. Kaip skersgatvius belaimiams alkaniems sutilpti, dirbtuvių kaminams ne bėda.

Jie švilpia sau, ir miestas ūžia ir skersgatvius liūdėjimą skandina. Žinai, ne du mes čia sudūžom.

Daug tūkstančių. O kiek? Gal nieks nežino.

Dabar pavasaris po kaimą,

Ir sodas baltas nuo žiedų. Tai mat, kokia graudi pasaulio laimė, mums dulkių nenuplauti nuo veidų.

Tokia skaudi lygybė spindi: vainikais rožių puošias kai kurie, o kai kurie urvuose lindi, ir skarmaluos iš alkio dvesia jie.

O ką? Gal būt, per daug skurdžiai nuslobom.

Atleisk — kitaip mes negalėjom: argi galėt kitaip užaugti lobiai ir ponai švilpoti alėjom.

Grazi gamta ir mus viliojo iš skersgatvių į žydinčius laukus, bet badas grandiniais sukaustė kojas, kad taure lenkt lig dugno gyvenimas klaikus.

Ir tu mieloji, ne aš vienas, dalyviai buvom tos kaltės, ir tu parsidavei ne kartą vieną, tikėdamos, gerai kad užmokės.

Sakei, jog galbėjies nuo bado, nes kūdikis iš alkio dvės. Klydai, mieloji! Dar nieks pasaulyje nerado, kaip sugražint sveikatą vystancios gėlės.

Ir vyto jis, kaip dobilas nupiautas, ir tu gėdoj vytai.

Dabar abiem vargan mums nusispiauti, aušrų varsa neraudonuos rytai.

O jei raustų — už savo gėdą ir mums gal tektų raudonout.

Nekaltinu tavęs. Kaltesnis aš, kad, spaudžiant bėdai, užmiršau paimt dvi kilpas — ir vieną tau paduot. 1928 m.

nėra tiesioginė cukrinės ligos priežastis, bet tokie emociiniai sukrėtimai "gali sutrikdyti metabolizmo balansą ir turinčiuose palinkimą asmenyse gal išsukti tą ligą.

NAUJIENŲ VASAROS PIKNIKAS

įvyks sekmadienį, rugpiučio 18 d.

BUČO SODE

Bus įdomi dainos ir šokių programa. Didelis baras, gera muzika šokiams ir daug gero lietuviško maisto.

Rugpiučio 18 dieną nepasizadėkite vykti kitur, nes "Naujie-nų" piknike susitiksime daugiausia žmonių ir jaučiausiai pralei-site dieną. KOMITETAS PIKNIKUI RUOŠTI

Naujie-nų Antroji Dalis

NR. 675

CHICAGO LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIX METAI

PAULIUS SIRGEDAS

KAIP AUSTRALIJA IŠAUGO IKI 11 MILIJONŲ GYVENTOJŲ

Čia randame ir lietuvių tautos atplaišą

Australija su vienuolika milijonų gyventojų šiais metais pražygiavo savo 175 metų gimtadienį. Tad, žvelgdami į jos praeities gaires, žymiančias pasiektą kiekvieną milijoną, išskaitysime ilgą tautos kelionę, atžymėtą gyvybi-nių žmonių anaplūdžių bei atoslūgių pulsavimu ir jų istorinių paraiškų epizodais. Ir iš tikrųjų, Australija buvo ir yra įdomus ir keistas žemynas, su dar keistesne ir margesne praeitimi. Čia jau randame ir lietuvių tautos atplaišą, kurios lietuviškas dvasios gyvastingumas nemažėja, bet priešingai — plečiasi ir auga, pražydedamas stambiais ir prasmingais darbais ne tik sau, bet ir papildydami bei pajvairindami Australijos kultūrą.

Australijos istorinė kelionė prasidėjo 1788 metais, kai gubernatoriaus Arturo Phillips'o Pirmoji Flotilija, dabartinio Sydnejaus pakrantėse, išlaipino pirmąją tremtinių-konvik-tų transportą — apie 520 vyrų ir apie 200 moterų, ir čia įkūrė koloniją.

Ziauri pionieriaus dalia

Apie tai paskaitykime pirmąsio Sydnejaus kolonisto laiškė:

"Atvykau į šią koloniją 1789 metais, gubernatoriaus Phillips'o laikais, teturėdamas 14 metų. Kolonijoje tebuvo tik 8 pastatai. Aš ir dar aštuoniolika mano bendrų septyniolika savaičių nakvojom medžių drėvėse ir virėm maistą bendrame katile su mediniu dugnu. Tą katilą įkasdavome į žemę ir tik tuomet apie jį sukurdavome ugnį. Aš išdirbau vienoje vietoje septynerius metus, o po to, darbo ieškojau ten, kur tik galėjau įsurasti. Per septyniolika savaičių tegaudavom dienas tik po 5 uncijas (143 gr.) miltų ir sriubą virdavom su žole ir laukinių šunų mėsa. Toks maistas mus naikino lyg muses. Aš dažnai matydavau laidojant pusgyvius tremtinius, kurie, retkarčiais paskutiniu momentu atgydavo ir maldaudavo prižiūrėtojus: "Dėl Dievo meilės nepakaskite manęs gyvo! Aš dar nenumiriau!.. Ir tokiam duobkasiai dažnai atkirsdavo: "Prakeiktos tavo akys, dar ir šiandien neužsimerkė amžinam miegui; mes vėl vargsime, gaben-

dami tave atgal!" Ir dažniausiai pusgyvio žmogaus akys sužadindavo žiauriuose prižiūrėtojuose pasigallėjimą ir žmogus lavonas, Dievui padedant, pasveikdavo... Tad, kiek anuomet žmogaus išken-tėta kovoj už būvį!

Brangi civilinio gyvenimo kaina

Tai įvyko jau 1825 m., gubernatoriaus Darling'o laikais. Tuomet du eiliniai kareiviai sumanė karišką gyvenimą savavališkai iškeisti į anuometinį kolonistų gyvenimą. Jie dažnai pastebėdavo, kad į Australiją atvežtieji kaliniai, atlikę bausmes, įsikurdavo gražias farmas, atidarydavo krautuves ir greit tapdavo turtingais prekybininkais bei kitokio turto valdytojais. Jie nujautė, kad jų prašymas atleisti iš kariuomenės nebus patenkintas, todėl sugalvojo tapti nusikaltėliais. Tos idėjos skatinami, jie viešai pagrobė iš vieno Sydnejaus prekybi-ninko medžiagos gabalą ir už tą nusikaltimą buvo nubausti septyniems metams sunkių darbų kalėjimo. Tačiau gubernatoriaus, patyręs kalbamą įvykį, nutarė nusikaltėlius dar žiauriau nubausti. Pagal gubernatoriaus nurodymus pa-gamintos geležinės apikaklės su vinimis ir kojų svarsčiai. Bausmės vykdymo dieną, Syd-nėjaus didžiulėje aikštėje buvo išrikuotas vietos garnizonas. Tada atitempė nelaimin-guosius civilinio gyvenimo ieš-kotojus, nudraskė nuo jų uni-formas, apvilko kalinių dra-bužiais, apkrovė geležinėmis apykaklėmis ir svarsčiais ir įsakė jiems "paraduoti" pro išrikuotus draugus, kurie šaukė: "Niekšų paradas", o būgnai dar didesnį triukšmą kėlė. Kareivis Sudds, nukamuotas gėdos, širdgėlos, nusi-vylęs, apsvaigintas kaitrios saulės, mirė po kelių dienų, pamestas palapinėje. Taip pat ir antrasis nelaimingasis, iš-protėjęs mirė.

Praeities lopšys

Australija savo tautos užuomazgą pradėjo su 1024 žmo-nėmis. Pasiekti pirmąjį 100.000 gyventojų skaičių, jai reikėjo 46 metų (1834), o pusei milijono — dar 18 metų (1852).

Greystanės vietovė (Sydnėjaus pašonėje) australų sie-tai — pagerbti čia paduodu (Nukelta į 2-rą psl.)

Dail. P. KIAULENAS Diane Canivet portretas

Dienu Skeveldros

1
Tamsta, tai seni sportinės spaudos vilkai: ir redaktorius Kęst. Čerkeliūnas, ir "XIII 1963" straipsnių autoriai, k. a.: Pr. Mickevičius "Žaidynės", Aleks. Vakselis "Žaidynės" — ne vien sportinių pasireiški-mų šventė, Vyt. Grybauskas "Steikime teniso klubus". J. Jašinskas "Sportinės pabiros", K. Baronas "Žiezirbos", Ant. Bagdžiūnas "Pastabos, pasta-bėlės". Dar: K. Čerkeliūnas "Tarp kitko" ir P. K. "Būtų neįtikėtina". Ir nebūtų spor-tininkai, jei nepažintų humoro, tai ir Balys Pavabalys: "Jie veda kovą prieš šiltą lo-vą"!

O visuma? Skaityk, ir dėkis iš galvų, taipgi į širdį! Galitarti: mažasis S-p-o-r-t-a-s (ak, kam negailis to šaunaus asa-žurnalo?!).

Manding, geras dalykas visi jie sporto priedai dienraščių ir kt. periodinėje spaudoje, bet... gal dar sugebėtumėm lėšų (nes sportinės spaudos žurnalistų, džiaugkimės, turime!) Sporto metraščiui?

"XIII 1963" garbės leidėjai: Liet. gydytojų korp! Fratarni-vylės, apsvaigintas kaitrios saulės, mirė po kelių dienų, pamestas palapinėje. Taip pat ir antrasis nelaimingasis, iš-protėjęs mirė.

Sportas — politinės emig-racijos budrumo ir sveikumo bičiulis Nr. 1.

Beje, "XIII 1963" viršelių nuotraukos V. Valaičio.

2

Gerb. skaitytojai, kuriam rūpi sporto reikalai, esu šven-tai tikras, susiras "XIII 1963", ir nesigailės.

Sportinės spaudos žurnalis-tams ypač, o sportui apskriu-tai — pagerbti čia paduodu

keletą įvairių minčių apie sportą:

Jean Cocteau:
"Sportas yra reikalingas žymių proto pastangų — be to ir negalima svajoti apie šlovę ir laurus".

Eilo Areden:
"Sporto prasmė yra ta, kad organizmas būtų ne griauanas, bet išlaikomas sveikatos būklėje".

Sacha Guitry:
"Sportininkas privalo būti matematiku: žinoti trumpme-nas — sekundes".

E. Hemingway:
"Kas bokse mato tik muši-mąsi yra lyg tas, kuris litera-tūroje temato fabulą, intrigą".

S. Owens:
"Bėgis su klūtimis yra tam, kad tau įrodytų, jog tikrosios klūties egzistuoja tik tavo paties kūne".

Jack Dempsey:
"Juo geresnis kumštinnikas, juo didesnis džentelmenas".

Gene Tunney:
"Brutalumas ir meistrišku-mas nevaikšto kartu".

Henry Truman:
"Žymiai sunkiau yra būti treneriu kaip prezidentu. Per 4 savo kadencijos metus pre-zidentas yra gerai saugomas, o treneris neturi jokio saugo, kai jo draugovė pralaimi".

3

Kaip okupuotoje Lietuvoje gaminama miakulatūra, gali-ma matyti iš galeiterio Snieč-kaus pranešimo Lietuvos K. P. CK plenumė:

"Pakanka pasakyti, kad partijos Programa mūsų res-publikoje išleista daugiau kaip 600 tūkstančių egzemp-liorių tiražu".

(Nukelta į 2 psl.)

DIENU SKEVELDROS

(Atkelta iš 1 psl.)

Paskaitykite dabar gyven- tojų skaičių, kūdikius, sene- lius ir tiražą!

4

Iš tos pat Sniečkaus kalbos paaikėjo nauja "auka": Aleksas Baltrūnas, parašęs romaną "Tu mane šauki?"

Anot Kremliaus ištikimo Antano žodžių, šis romanas niekur nešaukia".

4

Ir dar A. Pocius, kurio raš- tuose, kaip ir A. Baltrūno, "kaimo žmonių, ypač jauni- mo išėjimas į miestą mokytis arba dirbti vaizduojamas be- maž tragiškomis spalvomis — lyg didi nelaimė".

5

Apie komjaunimo (skaityk: Kremliui bandomo pajungti okupuotos Lietuvos jaunimo) vadą Čelnavičių (lankėsi ir JAV) Vilniuje pasakojama: „...buvo stebuklingas vaikas! Jau būdamas 4 metų savo am- žiaus žinomo tiek pat, kaip ir užaugęs...“

6

Bob Hope baigė 60 metų amžiaus. Kai, sušvito šviesa ties pagerbtuvių stalu, ans po- liūdniai tarė: „Ižengiau į amžių, kai žva- kės atseina brangiau už tro- tą...“

J. Cicėnas

KAIP AUSTRALIJA...

(Tęsinys iš 1-jo psl.)

jama su prisimintina jų tau- tos kultūrinio kilimo užuo- mazga ir vadinama praieities lopšiu.

Čia, 19-tame šimtmečio Nel- sone Lawson įkurtame didin- game dvare "Greystanes", il- gus metus žymiausi New South Wales valstijos kolo- nistai, gubernatoriai, valstybi- ninkai, mokslo ir literatūros vyrai rasdavo patogų prie- globstį įvairiems susirinki- mams. Tų rūmų prabangiška- sis apstatymas ir įrengimai, k. a. brangūs kilimai, meni- ška ornamentuotos aukštos lu- bos, senieji paveikslai ir me- dzioklių laimikiai, puikios kedro medžio knygu lentynos, puošiančios 60x30 pėdų dy- džio biljardo patalpą, impor- tuoti ugniakurai ir jų deko- racijos, susisiekimo karietų pastogės ir arklidės, žavėtinai vaismedžių sodai ir daržai — teikė Greystanes dvarui pa- laimos ir kultūrinio klestėji- mo nepriklausomumą ir pasi- didžiavimą.

Negaleistingas laiko bėgis ir kiti sukrėtimai ilgainiui Greystanes dvarą pavertė skaldos krūva. Tačiau didi Greystanes praeitis dar ir šiai dienai turi gyvą liudininką — apylinkės vaizdą. Dažnas australas, kad klimsdamas griūvėsių dulkėse, iš čia žvel- gia į savosios tautos kilimo lopšį. Nuo čia į vakarus dan- gu remia Mėlynieji Kalnai; į pietus yra istorinės Cow Pas-

tures (Karvių Ganyklos); į šiaurę ir šiaurės rytus tęsiasi Rydo aukštumos ir bublio lo- pas, išryškines Surry Hills...

Aukso dekada

1851 metais, New South Wales ir Viktorijos valstijose atradus auksą, Australijos gy- venotojų skaičius per vieną de- šimtmetį pašoko 405.000 iki 1.145.000 (1861 m.).

Kalbamas dešimtmetis ir vadinamas aukso, naujų kul- tūrinių polėkių bei politinių sąjūdžių dekada kraštu, ku- ris tik ką buvo nusikratęs au- tokratiškos vyriausybės kon- viktų eros.

Du pentadaliai iš tų tūk- stančių aukso ieškotojų buvo ūkio darbininkai, namų tar- nai bei amatininkai. Likusieji gi sudarė mišrainę iš garsių ir panicinkų vardu, k. a., in- teligentai, laisvės kovotojai, kultūrininkai, bėgliai, avan- tiuristai, eretikai ir net kelio- lika tokių, kurie ir anksčiau naudojo angliakasių laužtuvą bei šiupele.

Kai kurie istorikai tuos aukso ieškotojus vadino "Aus- tralijos Pilgrimų Tėvais", pir- maisiais autentiškais austrai- lais, atvykusiais iš jų tėvynių su naujomis idėjomis ir gry- nu vitališkumu.

Aukso ieškojimo karštligės metu Australijoje, kur dar ne- buvo geležinkelių ir tik kelio- lika vieškelių, miestai greitai išuštėjo, laivus paliko igulus ir tai beveik sustabdė visas socialinio gyvenimo judrumo paraiškas.

Net vienas arkiadiakonas tu- rėjo pats sau pasidengti stalą, kai jo žmona — ponja gamin- davo pietus; mat, jų tarnai buvo išsilakstę aukso ieškoti. O vienas gubernatorius, nega- lėdamas surasti amatininko sutaisyti nulūžusią akečių auk- so grandinę, labai susigrau- dinęs pranašavo "galutiną su- stingimą visose bendruome- nės gyvenimo paraiškose".

Politinių sąjūdžių pradaininkai ir Eureka sukiltimas

Tarp aukso ieškotojų buvo daugelis ir gerai pralavintų ir užgrūdintų politinių sąjū- džių skelbėjų bei kovotojų, k. a.: anglų chartistai, avių re- voliucionieriai ir 1848 metų Europos kontinento laisvės kovotojai, kurie negalėjo ra- miai pripažinti vietos vyriaus- ybės, kuri jų pilnai neatsto- vavo.

Tad viešas neteisingumas ir nuolatinės nuoskaudos ir sukėlė Eureka sukilimą, kai auksakasiai sudegino nepa- kenčiamas licenzijas, užpuo- lė ginkluotą Eureka tvirtovę (Stockade) ir ten iškabino Pietų Kryžiaus žvaigždžių vė- liavą, Viktorijos valstijos žy- menį.

Vyriausybės kariuomenė ap- supo sukilėlius ir 1854 metų gruodžio mėn. 4 d. užgnaužė sukilimą, bene vienintelį Aus- tralijos istorijoje, jei neskaity- tyti kelių ankstyvesnių nes- kaitlingų avių konviktų iš- siūkimo.

Aukso dekadoms metu iškas- ta ir pagaminta per 100 mili- jonų svarų vertės aukso. Ir tas auksas, ir tie, kurie jo ieškojo, tuo pagrindė didelę socialinę ir ekonominę pažan- gą bei genbuvi. Staigus kapi- talo padidėjimas ir prekybos suklestėjimas pagelbejo su- kurti ir liberalinių formų pa- grindus atstovaujančiai vy- riausybei pietų pusrutulyje.

Pvz., tarp 1850 ir 1856 me- tų New South Wales, Viktori- jos ir Pietų Australijos valst- ijų Tarybos parengė naujas konstitucijas, pagal kurias ir buvo sukurtas Dviejų Rūmų Parlamentas.

Tarp 1856 ir 1858 metų vi- dos kolonijos, išskiriant tik Tasmaniją, pripažino "Char- ter of People". Ir tai buvo pir- masis modernus slaptasis bal- savimas, pagarsėjęs visame pasaulyje vardu "Australian Ballot".

Pirmasis kinų antplūdis

Aukso dekadoms laikotarpy- įvyko ir didžioji kinų imigra- cija. Vien tik Viktorijoje 1859 metais priskaityta virš 42.000 kinų.

Tas didysis kinų antplūdis auksakasiuose sukėlė rasių nepasitenkinimą, riaušes ir baimę dėl "geltonojo potvynio" iš Azijos. To pasėkoje, sekančioje 1860—1870 m. de- kadoje įvesta Queensland'e kanakų darbų schema, o nuo to laiko, lyg ir prasidėjo dar ir šiandien galiojanti Baltoji politika.

Nuo 1858 m. (pirmojo mili- jono gyventojų gairė—metai) australams reikėjo 19 metų pasiekti antrą milijoną, ir dar kitų 12 metų, kad pasiektų tretįjį milijoną (1889 m.).

Pašėlusios auksakasių puotas

Karštligiškose aukso ieško- jimo dienose laimingieji Aus- tralijos aukso gyslų atradėjai keldavo pašėlusias džiaugsmo puotas. Tuomet jie šampano bonkas naudojo kėglių žaidi- mu ir sviestainius valgė įvy-

niotus į banknotus. Karčiamų savininkai daug pelyndavo iš pakvaišusių aukso ieškotojų. Net buvo išrastas nepapas- tas gėrimas, vadinamas: "Nu- skelk man pakaušį", sudary- tas iš vyninio spirito, romo, ir opiumo mišinio.

Laisva ir remiama imigracija

1858 metais aukso karštligė buvo pasiekusi klestėjimo vir- šūnę, 1860—1870 m. dešimt- metyje ji vėl pradėjo slūgti, nes kasyklų bendrovės jau ga- benosi mašinas, kurios greit nukonkuravo pavienes darbo rankas.

Po didžiausio aukso deka- dos gyventojų antplūdžio, 1860—1870 m. dešimtmečio prasi- džioje daugelį australų pavil- diojo naujas aukso atradimas Naujoje Zelandijoje. Tačiau Australijos populiacija vėl greit pradėjo augti dėl sustip- rintos ir vietos vyriausybės remiamos imigracijos ir na- turalaus krašto prieauglio. Ta- čiau tik 1871 metais natu- ralus australų gimimų prieau- gis perviršijo iš Britanijos ir iš kitų kraštų atvykusių skai- čių.

Vyriausybės remiama ir skatinama imigracija, suvai- dinusi didelį vaidmenį parū- pinime kraštui naujų ateivių, greitai sužlugo, k. a.: Viktori- joje — 1873 m., Pietų Austrai- lijoje — 1886, New South Wa- les — 1887 ir Tasmanijoje 1891 m.

Tuomet pagrindinė ir lo- giška paskata imigracijai bu- vo žemė, tačiau ji buvo "pri- rakinta" prie nedaugelio "iš- rinkitųjų" rankų. Pvz., 1856 m. tik keliolika gyvulių farne- rių — didžiųjų valdė daugiau negu pusę Viktorijos ploto, o taip pat 1860 metais visas ket- vintadalis New South Wales ploto priklausė tik keliems dvarininkams.

Zemės parceliacijos era

Nuo 1860 iki 1990 metų su- (Nukelta į 3 psl.)

Dr. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00. Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujiene" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neįrista) už \$2.00. NAUJIENOS 1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Ill.

KIEKVIENAM MAŽALIEUVIUI REIKALINGOS KNYGOS KIEKVIENAM LIETUVIUI BŪTINOS KNYGOS, JEI JIS NORI SAVO TAUTOS PRAEITĮ PAŽINTI: 1. Prof. P. Pakarklio KRYŽIUOČIŲ VALSTYBĖS SANTVAR- KOS BRUOŽAI, 176 pusl. \$2.00 2. MAZOJI LIETUVA, 327 pusl. Kainavo \$5.00, o dabar tik \$3.00 3. Prof. P. Pakarklio POPIEŽIŲ BULĖS, 70 pusl. \$1.00 4. Prof. P. Pakarklio SENASIS PRŪŠŲ TEISYNAS, 31 pusl. \$0.50 Šias knygas galima nusipirkti "NAUJIENOS" 1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. arba užsisakyti laišku, atsiunčiant čekį arba Money Order ir pride- dant 25 centus siuntimo išlaidoms padengti.

G. LYNCH

ROMENŲ PINIGAS

Po rūpestingo ištyrimo liko tik dvi kandidatės. Taryba buvo labai viliojanti: paties stambios firmos šefo asme- niškos sekretorės vieta. Rašti- nės viršininkas Lomaieris pa- sibeldė į direktoriaus Hofma- no duris.

— Mergaitė jau seniai lau- kia, — pasakė jis.

— Gerai. Pakvieskite pane- lę Dorą Probstaitę!

Lomaieris išėjo į laukiamą- jį. Ten sėdėjo stambi graži mergaitė drąsiomis, gal net kiek perdrąsiomis, akimis ir kita smulkutė, lašuotu veidu.

— Prašau pas direktorių, panele Probstaitę! — pasakė Lomaieris.

Atsistojo gražioji mergaitė ir pasitikinčiai šypsodamasi įėjo į kabinetą.

— Prašau sėsti, — tarė Hof- manas. — Jūs, panele, kartu su panele Raineryte atitinka- te visus mūsų reikalavimus. Mes nekalbėsime čia apie Jūs pažymėjimus, aš juos jau peržiūrėjau. Bet prieš paskir- damas Jus, aš noriu su Jumis pasikalbėti, na, sakysime, pri- vaciai. Jūs rašėte savo laiške, kad mokate italiskai. Ar Jums yra tekę gyventi Italijoje?

— Aš praleidau atostogas Igea Marinoje prie Adrijos, Turiu pasakyti, kad man Ita- lija labai patinka.

— Man irgi, — atsakė Hof- manas. — Štai čia senoviškas romėnų pinigas. Neseniai man teko firmos reikalais pra- leisti keletą dienų Romoje, ir aš išknisau viename antikva- riare šią retenybę. Deja, aš turiu šiokių tokių abejonių dėl pinigų tikrumo... — Hof- manas išėmė iš kišenės dido- ką varinį pinągą. — Pažiūrė- kite, panele, ir pasakykite, ar Jūs galėtumėte pažinti, ar pi- nigas tikras... — Tikrai nežinau, — kiek sumišusi pasakė Dora. — Ak, žinoma, pinigas tikras! Juk net pažymėti metai: penkias- dešimt prieš Kristaus gimimą!

— Iš tikro? — paklausė Hof- manas. — Bet aš vis dar ne- su tikras... Bet aš nenoriu pasakyti, kas sukelią man abejonių... Prašau atidžiau apžiūrėti pinągą.

— Nebent, — pasakė Dora, — anuo metu jau buvę netik- rų pinągų. Bet čia jau aš nieko negaliu pasakyti, čia jau rei- کیا atsiklausti tikro žinovo.

— Visai ne, — tarė Hofma- nas. — Jokio žinovo čia nerei- کیا. Na, pagalvokite!

— Čia nėra ko galvoti! — atsakė Dora su tam tikru ne- pasitenkinimu, slepiančiu pa- žėistą tuštumą. — Aš manau, — akiplėšiskai pridūrė ji, — kad Jūs klausimui, pone di- rektorium, neturi nieko ben- dro su mano būsimu darbu.

— Turi! Ir net labai daug bendro... — Na, jei šitaip, tai aš pri- versta suprasti visa tai, kaip atsisakymą paskirti mane.

Prašau grąžinti mano pažy- mėjimus!

— Kaip norite, — ramiai pasakė Hofmanas ir padavė jai voką, atsistodamas ir padavė stambios firmos šefo asme- niškos sekretorės vieta. Rašti- nės viršininkas Lomaieris pa- sibeldė į direktoriaus Hofma- no duris.

— Mergaitė jau seniai lau- kia, — pasakė jis.

— Gerai. Pakvieskite pane- lę Dorą Probstaitę!

Lomaieris išėjo į laukiamą- jį. Ten sėdėjo stambi graži mergaitė drąsiomis, gal net kiek perdrąsiomis, akimis ir kita smulkutė, lašuotu veidu.

— Prašau pas direktorių, panele Probstaitę! — pasakė Lomaieris.

Atsistojo gražioji mergaitė ir pasitikinčiai šypsodamasi įėjo į kabinetą.

— Prašau sėsti, — tarė Hof- manas. — Jūs, panele, kartu su panele Raineryte atitinka- te visus mūsų reikalavimus. Mes nekalbėsime čia apie Jūs pažymėjimus, aš juos jau peržiūrėjau. Bet prieš paskir- damas Jus, aš noriu su Jumis pasikalbėti, na, sakysime, pri- vaciai. Jūs rašėte savo laiške, kad mokate italiskai. Ar Jums yra tekę gyventi Italijoje?

— Aš praleidau atostogas Igea Marinoje prie Adrijos, Turiu pasakyti, kad man Ita- lija labai patinka.

— Man irgi, — atsakė Hof- manas. — Štai čia senoviškas romėnų pinigas. Neseniai man teko firmos reikalais pra- leisti keletą dienų Romoje, ir aš išknisau viename antikva- riare šią retenybę. Deja, aš turiu šiokių tokių abejonių dėl pinigų tikrumo... — Hof- manas išėmė iš kišenės dido- ką varinį pinągą. — Pažiūrė- kite, panele, ir pasakykite, ar Jūs galėtumėte pažinti, ar pi- nigas tikras... — Tikrai nežinau, — kiek sumišusi pasakė Dora. — Ak, žinoma, pinigas tikras! Juk net pažymėti metai: penkias- dešimt prieš Kristaus gimimą!

— Iš tikro? — paklausė Hof- manas. — Bet aš vis dar ne- su tikras... Bet aš nenoriu pasakyti, kas sukelią man abejonių... Prašau atidžiau apžiūrėti pinągą.

— Nebent, — pasakė Dora, — anuo metu jau buvę netik- rų pinągų. Bet čia jau aš nieko negaliu pasakyti, čia jau rei- کیا atsiklausti tikro žinovo.

— Visai ne, — tarė Hofma- nas. — Jokio žinovo čia nerei- کیا. Na, pagalvokite!

— Čia nėra ko galvoti! — atsakė Dora su tam tikru ne- pasitenkinimu, slepiančiu pa- žėistą tuštumą. — Aš manau, — akiplėšiskai pridūrė ji, — kad Jūs klausimui, pone di- rektorium, neturi nieko ben- dro su mano būsimu darbu.

— Turi! Ir net labai daug bendro... — Na, jei šitaip, tai aš pri- versta suprasti visa tai, kaip atsisakymą paskirti mane.

kai ir visi pasirinko mažiau- siai po keletą žmonių. Tuo bū- du mormonai greitai laiku smarkiai prisiveisė.

Nei mormonų tikyba, nei jų "tikybai ginti" įsteigta milici- ja aplinkiniams gyventojams labai nepatiko. Prieš Smithą buvo keliamos bylos ir jis pa- galiau buvo suimtas, bet vien- tą 1844 metų dieną susirinku- si prie kalėjimo žmonių mi- nia, staugdama apsupo kalėji- mą, išsitempė "pranašą" Smi- thą ir čia pat jį nulinčiavo, o ne ilgai trukus sudegino ir jo puošniąją bažnyčią. Pasekėjai susiskaldė keliomis "sektom- mis", ir vieną tokių, pačią gausiausią, jaunas stiprus, 14 žmonių vyras, Bringham Young, per prerijas, dykumas ir kalnus nuvedė į tolimus Va- karus, kur pastatė Salt Lake City (Druskos Ežero Miestą), atstatė puošniąją bažnyčią ir sukūrė visą Utah valstybę.

Paskutiniaisiais metais Nauvoo miestelis lyg Sfinksas prade- da vėl keltis iš pelenu. Monta- nos mormonai, pilnu vardu pasivadinę "Jėzaus Kristaus Paskutiniųjų Dienų Šventųjų

Reorganizuotoji Bažnyčia", vėl atstatė sudegintą Smitho namą ir palocių lygiai tokius, kokie originaliai buvo, net su lokiais pat baldais ir rakan- dais, ir iš jų padarė savotišką muziejų — turistų atrakciją. Miestelis vėl pradeda pakilti kaip turizmo vieta.

Nauvoo nėra koks nors in- dėnų vardas šiam miesteliui duotas; tai yra grynai hebra- jiškas vardas ir reiškia "Gro- žybės Miestas".

Tas "Grožybės miestas" kas- met turi savo "vyno ir sūrio vedybų" šventę, į kurią daug čekagiskųjų važiuoja specialiais Santa Fe traukiniais, prade- dant nuo birželio 28 d. iki ru- dens, kas penktadienį 4:15 val. popiet. Nauvoo yra garsus sa- vo mėlynuoju sūriu ir vynu.

Kor.

help your HEART FUND help your HEART

Juoktis — sveika ir naudinga "SATYRINĖS NOVELĖS" M. ZOŠČENKOS, — J. VALAIČIO vertimas. Sovietų Rusijoje juoktis draudžiama. Nors žiauriai nukentėjo, bet rašytojas - humoristas ukrainietis M. Zoščenko turėjo drąsos savo satyromis pasmerkti bolševikiškąjį "rojų". Norintieji pasiskaityti arba kitiems padovanoti šią vertingą kny- gą, gali ją įsigyti "Naujiene", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., iš vertėjo Jono Valaičio, 1507 So. 51 Ave., Chicago 50 (Cicero), Ill., tel. OL 6-3180 arba knygų parduotuvėse. Knyga 200 psl., kaina \$2.00. Jurgio Baltrušaičio eilėraščių rinkinį "ŽEMĖS PAKOPAS" gal- ma gauti "Naujiene", arba iš vertėjo J. Valaičio. Kaina \$1.50. Abi knygas galima užsisakyti stunčiant čekį adresu: NAUJIENOS 1739 So. Halsted Street — Chicago 8, Illinois

DONALD PETKUS ANTHONY PETKUS A. PETKUS & SŪNUS NAUJA KOPLYČIA MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 West 71st Street (Maplewood gatvės kampas) GROvehill 6-2345 TOWNhall 3-2108 Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom koplyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$990.00 ir dau- giau. Karstą galima pasirinkti koplyčioje. GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS MASINOMS PASTATYTI AIKSTĖ Lietuviams telkiam šios rūšies aptarnavimus 30 metų.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS Dabar yra lak- kas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai. Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materijų. CARR-MOODY LUMBER COMPANY 3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272 STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI 7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 27, 1963

Karalius Lyras

(Atkelta iš 5-to psl.)

Tu mano literatūrinį pomėgį rojus paukštytelį Bet kas rankose? ... mūsiškis gegužiukas, kukuoja dejuojas savo liūdną dalia, detų jam daromas skriaudas, kad kažkas neleidžia jam plasnoti erelio sparnais; pamiršęs, kad pats litados išsispardė iš bendros gūžtos, kaip ir jo dabartinis dvydukas. Ir kas jam daro skriaudas šį kartą? Ogi karalius Lyro palikuonys, kurių, anot jo, pas mus gausu. Jie ... neatleistinai ir nepateisinauti trūkė arba sutrukdė Lietuvos laisvinimo žygius". Ir štai tie atvejai:

Pirma, yra nedovanotina, kad Lietuvos okupacijos dvidešimtmečio proga bent kelias atitinkamų veiksmų įšėkojo . bendrai deklaracijai protestui pareikšti okupantų adresu, bet buvo sulaukyti.

Antra, yra nedovanotina, kad pastarosios audiencijos pas JAV prezidentą proga buvo tiek daug kliuvinių statytą ir tiek daug insinuacijų, žmeiztų ir melų paskleista.

Trečia, yra nedovanotina, kad eilinių organizacijos narių pasiūlymas išjudinti Lietuvos laisvinimo rezoliucijų bangą JAV kongrese susilaukė tos pat neigiamos reakcijos".

Pacitavau šiuos kaltinimus, padarytus tariamais lyrams, ne tam, kad dėl jų kelčiau ginčą. Man atrodo, kad kiekvienas akylus skaitytojas pats pastebi, kokia jų vertė ir koks jų tikslas. Bet šalia to, jie labai parankūs sukelti kartėliui tuose, kuriems jie daromi keistu prettekstu, ir ypač kad pats kaltintojas dėvi avinėlio kailį ir slapstosi už rūkų uždangos. Prašalaitis stebėtojas tai dedasi į galvą.

Išmintis lyrų amžiaus politikų kategorijoje, anot A. Lingailos, sudarą Adenaueris, Čerčillis. Kodėl prateista taisyklė, viena iš labiausiai pasaulyje respekto turinti institucija — Vatikanas. Kai A. Lingailos straipsnis buvo rašomas, jojo soste sėdėjo asmuo jau neabejotino lyrinio amžiaus, — velionis popiežius Jonas XXII. Ir jo įpėdinis — ne A. Lingailos proteguojamo amžiaus. Čia senyvas amžius lyg ir išminties, neklaidingumo simbolis. A. Lingailai tai, tur būt, paliko man padaryti, t. y. priminti, nors nesu nei perdidelis linktgalva, nei perstropus klūptkelietis.

Rimvydų, lingailų ir kitų kaltinimo akcija ir jos metodai yra gana plati tema. Gal prie jos teks sugrįžti. Bet mane dabar labiau domina kita (apėjimo) tema, jei ji "išdegs": "Tevėli, duok man savo kepurę ir batus"! Savo vaizduotėj jau buvau radęs tėvo atsakymą: "Vaikeli, ar jau susisagstai kelnaites?", bet geri bičiuliai sumaisė mano pė-

das, įterpdami kitokius variantus. Ir apie tai reikėtų pakalbėti. Bet tik kitą kartą

Poni A. Lingailai esu dėkingas už čia mano linksniuojamą jo straipsnį, primimus man ir malonius ir nemalonus dalykus iš praeities. Labai panašius rašinius man yra tekę techniškai apdoroti ir sudėlioti į puslapius jau seniai praėjusiais reformuotojo "Vairo" žurnalo laikais, kuriais karalius Lyro tema irgi buvo keliamą. Tik to meto lingailos siekė ne karalystės padalinimo, o reikalavo, kad senstelėjęs karalius Lyras rodytų tvirtesnę ranką krašto vidaus reikaluose, nes kaimynose ir kiek toličiau ta ranka buvo itin kieta. Jei dėl anos Lyro rankos dar ir dabar paklaudime ir pakosime, tai ką sakyti, kas būtų nutikę, lingailų akcijai pasisekus ir režimui dar vadishesniam pasidarius. Būtume dar daugiau pirštais pabadamai iš šalies. Prie savo prisiminimų, betgi, turiti pridurti, kad tokių minčių formulavimų, kaip čia anksčiau cituotų tariamais lyrams kaltinimų pirmoj pasiraipoj pasitaikė, tada, rodos, išvengdavome, atidžiau paruošdami rankraščius (ši galinė užuomina padaryta išryškinti pabraukimui, atsiradusiam antroj citatoj). Reikalavimų, ypač politinių, taigi, būva visokių, tik ar jie visi verti išpildymo.

Dar vienas man rūpimas dalykas. Niekaip negaliu suprasti, kodėl mūsų spaudoje dabar, dėl "šio liūdno laiko svorio" dejuojant ir žarstantis kaltinimais, tiek gausu naujų, skambių vardų, — Rimvydų, Lingailų ir kt. — rūkiais apgaubtų. Argi tam, kad būtų nuslėptas skirtumas tarp jų žodžių ir darbų, tarp tartinio ir asyziško, ar padaryti išpūdziai, kad ne vienas ar du, o daug kalba kokiū reikalu bei klausimu. O gal prisibijoma, kad savo kiemo koks Lyro "vaiduoklis" neduotų, ko gero, pylos.

Baigdamas šį savo raštelį, pabrėžiu, kad daug naudingesniu įnašu mūsų tautinei stiprybei, rezistencijai bei kovai dėl laisvės laikau kultūrinį darbą, o ne vėjo kėlimą rezoliucijomis, tarytum vištos sparnais. Kad ir las pats A. Lingaila, užuot ėmęs savo politiniam straipsniui motto anglišką Šekspyro tekstą, būtų padaręs gražų jo vertimą į lietuvių kalbą, — ir ne vien tik tą duotųjų dviejų eilučių, viso ketureilio, — būtų atlikęs daug naudingesnį darbą, nei visas jo straipsnis su kaltinimų klasifikacijomis. Neabejoju, kad duotas lietuviškai gražas skambumo ketureilis būtų padaręs ir patį A. Lingailą daug atlaidesnį žilnam plaukiui, nors jis, kaip atrodo, nelinkęs priešais veteranus palenkti galvos.

Liudas Balvocius
Los Angeles, 1963.6.24.

Homo Neandertalensis

Aš nelaiduju šios istorijos tikrumo ir nesu pasiryžęs dėl jos kišti nagus į ugnį, nebent, jei tai būtų šalta ugnis. Čia reikalas sukasi apie seną ginčą, kilusį tarp Diuseldorfo ir Kelno gyventojų. Kažkada seniai kažkoks mokslininkas rado gražiame Neandertalyje (prie Metmann'o) žmogaus kaukolę. Buvo teigiama visame pasaulyje, kad ši kaukolė pats seniausias daiktinis žmogaus buvimo šioje ašarų pakalnėje įrodymas. Aišku, kad šitokie teiginiai pakėlė kaukolės kainą. Diuseldorfas teigė, kad kaukolė priklauso jam, nes juk ji buvo rasta Diuseldorfo teritorijoje. Kelnas atsakė, kad, girdi, esą visai griežtai įrodyta, kad kaukolės savininkas buvo iš Kelno teritorijos ir tik buvo nuėjęs pasivaikščioti į Diuseldorfo teritoriją. Juk, esą, ne kitaip vyksta ir šiandien; kelniečiai važiuoja į Diuseldorfą, ieškodami pramogų.

Tuščias ginčas pasibaigė staigiai, kai nauji tyrimai parodė, kad Neandertalio žmogaus kaukolė — tai storiastojai iš visų kaukolių, kurias

bet kada turėję kvaili žmonės. Kaukolė buvo nugabenta į Bonn'o muziejų. Gink Dieve, aš čia nieko nenoriu prikišti Bonn'o gyventojams...
Vertė E. J.

Attention golden age couples: Wouldn't you like to spend the winters in sunny Arizona? The land of long longevity, come and go as you like, by retiring in a non-profit cooperative mobile home park club. Nominal entrance fee prolested. For all this and haven too, write Dept. L. Mr. & Mrs. Allan R. Johnson. 1819 N. Eye St. FREMONT, NEBRASKA

ATTENTION Manufacturing Firms Wood working manufacturing Co. has open time. We stock flat & curved plywood, hardwood, walnut etc. Send prints or sketches for quotes. WOOD PRODUCTS CO. Box 123 HOWE, IND. Phone 562-3551

NAUJIENŲ VASARINIS PIKNIKAS įvyks š. m. rugpjūčio 18 d. BUČO PARKE Willow Springs, Ill.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

Išpūdziai KOMUNISTŲ PAVERGTOJE LIETUVOJE
Jau išėjo iš spaudos nuodirdžiai, gražiai ir teisingai parašyti ŽIKAGIETES IŠPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS Į KOMUNISTŲ PAVERGTĄ LIETUVĄ.
Minkšti viršeliai, 95 puslapiai, \$1.00.
Knygų pletintojai, užsakę 25 egzempliorius ar daugiau, gauna 20% nuolaidą. Komitetai taip pat gaus platintojų nuolaidą. Ši knygelė yra geriausias ginklas kovoję prieš komunistinius melus.
UŽSAKYMUS PRAŠOME SIŪSTI TŪKIŲ ADRESU:
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
Mes pranešame savo seniems klientams, o taip pat naujesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.
Mes esame įgalioti VNESPOSYLTORG testų siuntinių siuntimą ir mes garantuojame, kad siuntiniai bus pristatyti ir labai skubiai.
Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t. t.) labai prieinamomis kainomis.
Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.
• NEW YORK 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-9952
• BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-6808
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
• SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway Tel. 268-0068
• CLEVELAND 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2574
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 6-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
• Detroit, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W. GL 8-2256
• HANTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau GL 7-1575
• HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave. — CH 6-4724 ir 233-9030
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-6440
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-9569
• NEWARK 3, N. J. 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Avenue LO 2-1446
• PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-3892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
• VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.
• YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. GR 6-2681

KAIP AUSTRALIJA...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

klestėjo Australijoje didžioji žemės parceliacijos era, vilnių pramonės ekspansija, milžiniška primityvios žemdirbystės pažanga ir vyriausybės remiama industrija.

Australijos literatūros ir meno srovė

Kylant ekonominiam ir socialiniam gerbūviui, pirmą kartą pražydėjo ir suklestėjo australų literatūra ir menas. Nuo 1880 metų rašytojai rašė jau ne kaip ateiviai ir nostalgija sergą angļai, bet kaip fikri australai, kurie matė, jautė ir interpretavo naują kraštą jau tikromis ir australiškomis spalvomis.

Daifininkai liovėsi prieš eukaliptus, panašius į ažuolus, o ant daifininko drobės pterfėkė jau tikrus Australijos gamtovaizdžius bei tikras gyvenimo paraiškas.

Iš garstyčių grūdo...

Pirmame Australijos ūkio inventorizacijos sąraše (1788 m.) randame sekančius iš Europos atgabentus gyvūnius: 1 veislinį eržilį, 3 kumeles, 3 kumelaites, 2 bulius, 5 karves, 29 avis, 18 ožkų, 74 kiaules, 5 kraifikus, 18 kalakutų, 29 žąsis, 35 antis ir 142 vištas.

O 1861 metais Australija turėjo jau 21.000.000 avių, 1871 m. — 46.000.000, 1881 m. 65.000.000 ir 1891 — 107.000.000, 1860 metais Australijoje buvo 4.000.000 galvijų, o 1890 — jau 10.000.000.

Vos tik pritaikius laivams šaldytuvus, 1879—1880 metais prasidėjo didžioji šaldytos mėsos prekyba į Angliją; o po 10 metų Australijos ir Naujosios Zelandijos eksportininkai kasmet eksportuodavo šaldytos jautienos ir avienos ekvivalentą, lygų 50.000.000 avių.

1860—1870 dešimtmetyje Australija turėjo 800.000 akry užsėtų kviečių, per sekančią dešimtmetį tie pasėliai padvigubėjo, o trečioje dekadėje ir vėl padvigubėjo.

Iki 1861 metų Australijoje nutiesta tik 243 mylios geležinkelio; iki 1871 — jau virš 1000 mylių, o 1891 metais jau 10.123 mylios railžė žemyna.

Pirmoji depresija

1889 metais, kada Australija pasiekė 3 milijonų gyventojų ribą, krašto gerbuvius klestėjo pilnu tempu, tačiau po kelių metų tas gerbūvis pradėjo vėl slūgti, menkėti.

Kolonialinės vyriausybės infliacinė politika, prie to bea-fodairinis biznis ir žemių spekuliacija, krašto sausras ir krintančios vilnių kainos vedė kraštą prie depresijos: bankai bankrutavo, atsirado bedarbė, streikai ir užsidarinėjo fabrika. Ir tai įvyko 1890—1900 metų dešimtmecio pradžioje.

1887—1891 metų laikotarpį, atvykstantieji į Australiją nauji ateiviai, viršijo 146.872 iš Aust-

ralijos išvykusius; 1892—1896 metais atvykėlių perviršis buvo tik 2.004. O 1899—1900 jau išvykstantieji viršijo 10.000 atvykusių. Ir 1902—1904 metų laikotarpį išvykusių krašto gyventojų prieaugliui nurašė apie 13.000 į nuostolius.

Depresija ir žemyno sausras jau neviliojo imigrantų į Australiją. Todėl australams pasiekti ketvirtą milijoną gyventojų jau reikėjo 16 metų laikotarpio — 1905 metų, kad jau Australijos kolonijos buvo susijungusios ir federalines valstijas (1901 m. sausio 1 d.).

I 20-tąjį šimtmetį

1900 metais 3.765.000 australų įžengė į 20-tąjį šimtmetį. Daugiau kaip trečdalis jų gyveno New South Wales valstijoje; mažiau kaip trečdalis — Viktorijoje; apie septintadalis Queenslande, kur nuo 1880 metų gyventojų skaičius buvo padvigubėjęs ir, Petų Australijoje — tik vienas dešimtadalis.

Auksas, galvijai, avys ir cukraus švendrės daug pagelbėjo Queensland'o populiacijos praplėtimui, gerbūviui ir progresui. Vakarų Australija, palista naujos aukso ieskotojų karštligės, 1890—1900 m. dešimtmetyje savo populiaciją pakėlė 595%, daugiau kaip 250.000, nors tuomet daugiausia naujųjų atėvių susilaukė iš savo kaimyninių valstijų, o ne iš už vandenynų.

Dirbančioji klasė

Nuo aukso — vilnių dienų (1850—1860 dekadės) Australijos dirbančioji klasė savo užsiėmimą, duonos pelynamą skirstėsi sekančiai — iš 40 duonpelių: devyni dirbo ūkiuose, trys — kasyklose, penki — įstaigose, krautavėse, sandėliuose, apie septyni pramonėje, keturi prie statybų, penki namų patarnavimuose ir apie tris prie transportų bei kitų komunikacijų. Devynioliktojo šimtmečio bendruomenė, pagrindu suvertinga vidurine — dirbančia klase, su skaitlingomis šeimomis ir su užsitikrinimu ilgam ir pastoviam saugumui, naujų bręstančių pasaulinių įvykių buvo pasukta nauja gyvenimo kryptimi.

Duoklė Pirmajam Pasauliniam Karui

Pirmasis Pasaulinis Karas, kuris pareikalavo 60.000 australų gyvybių, buvo pirmasis didysis karas jų 126 metų istorijoje. Tuomet pirmą kartą Australiją, kaip išitsą tautą, palietė išorinės baimės ir savisaugos slogutis. Priešo jūros karlaivotai buvo jau priartėję prie Australijos krantų.

Nors karui tęsiantis Australija sulaukė nedaugelio imigrantų, tačiau penktąjį milijoną gyventojų pasiekė 1918 metais. Po aštuonių metų (1926 m.) vėl sukomplikuotas naujas milijonas, jau šeštasis. Tam pagelbėjo vėl nauja imigracija, skatinama krašto vyriausybės ir vėl kylančio krašto gerbuvio.

Vos dviem metams praslinkus po to, kai 1905 metais čia jau buvo 4.000.000 gyventojų, Australijos pagrindinė ir pagalbiniė industrija taip greit plėtėsi, kad krašte susidarė darbo jėgos trūkumas.

Dar prieš Pirmąjį Pasaulinį karą visos Australijos valstijos žymiai parėmė britų imigraciją, kad 1911—1913 metų laikotarpį vėl laimėjo 230.000 naujų užjūrio žmonių.

Kilęs karas sužlugdė kalbamą imigracijos politiką, tačiau 1922 m. Anglija priėmė Imperijos Įkurdinimo Aktą, padedant britams išemigruoti į jos Dominijas.

1914 ir 1924 metų laikotarpį 1.000.000 žmonių pasinaudojo valdiškomis schemomis persikelti į Australiją.

1925 metais, kai artėta prie šeštojo milijono, Anglija ir Australija bendrai paruošė planą, kaip 450.000 anglų įkurti Australijoje sekančiame dešimtmetyje. Tačiau 1929 metų depresija kalbamą planą vėl sužlugdė.

Pokarinė depresija

Kaip greit Australijos populiacija didėjo po Pirmojo Pasaulinio karo, taip greit ji vėl nutrūpėjo naujos depresijos laikotarpį, 1930—1932 ir 1935 metais.)

Todėl, nors Australija šeštąjį milijoną gyventojų sukombinavo per aštuonius metus, tačiau reikėjo 13 metų (1926—1939), kad priartėti prie septintojo milijono.

Industriinė revoliucija

1939 metais iškilęs Antrasis Pasaulinis karas iš Australijos pareikalavo 30.000 gyvybių.

Revoliucinė aukso dekada, įvykusi prieš 90 metų, Australijai įstatė tautines vėžes. O dekada, prasidėjusi po 1939 metų rugsėjo mėnesio, yra atsakomina už industrinę Australijos revoliuciją.

1939 metais Australijoje veikė apie 27.000 fabriku bei įmonių su 665.000 darbininkų, o 1949 metais jų skaičius pašoko iki 37.500, kuriuose dirbo jau 850.000 darbininkų.

Globalinis karas ir japonų invazijos pavojus paskatino australus sukurti ir jų 30-čiai metų užplanuotą industrinį bei technikinį krašto išvystymą, įvykdyti per vieną dekadą.

Japonai puola

Ir pirmą kartą Australijos istorijos bėgyje, australai pasijuto tikrai supurtyti ir nesaugūs. Jie jau turėjo kovoti su priešu netolimoje šiaurėje — Naujoje Gvinėjoje ir Solomonų salyne. Ir žinoma, jei ne iš amerikiečių sulaukta pagalba, jiems tikrai būtų tekę kovoti ir savo žemyne.

Priešų povandeniniai laivai ir jų minos kliudė Australijos krantus. Nykštukiniai povandeniniai laivai išiveržė net į Sydnėjaus uostą ir apšaudė Sydnėjų. Taip pat krito priešų bombos šiaurėje: ant Darwinio ir Broomes.

Karai didina populiaciją

Įvairūs Australijos ekspertai nuosekliai pademonstravo, kaip imigracija įvairavo gerbuvio ir depresijos periodais, o statistikai tai patvirtino tikrais skaičiais. Statistikai taip pat patvirtino, kad Australijai ir didieji karai naudingi gyventojų prieaugliu atžvilgiu.

Grįžtant į praeitį (maždaug 1860—1870 m. dešimtmetį), kai vyko Pilietinis Amerikos

(Tęsinys 4-me pusl.)

VACLOVO BIRŽIŠKOS KNYGOS
"Naujienuose" galima gauti šias prof. Vaclovo Biržiškos liuanistines knygas:
1. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis, 208 pusl. \$2.00
   kietais viršeliais \$3.00
2. Senųjų lietuviškų knygų istorija, II dalis, 226 pusl. \$2.00
   kietais viršeliais \$3.00
3. Aleksandras, senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 m. biografijos, bibliografijos ir biobibliografijos, I tomas, 431 pusl., kieti viršeliai \$7.50
4. Praeities pebrios, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praeities, 352 pusl., kieti viršeliai \$6.50
Čia suminėtas knygas pasiūsiame paštu, jei nurodytas pinigų sumas čekiu ar Money Orderiu pasiūsite tokiu adresu:
"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS, USA.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELUI!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šią ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nelaime išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5206
Generaliniai Agentai šių kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

KAIP AUSTRALIJA... (Atkelta iš 3 psl.)

karas ir buvo nutrauktas medvilnės pristatymas Anglijai, tuo sustabdant jų medvilnės verpyklų bei fabriukų veikimą ir pakeliant bedarbių skaičių, Australija susilaukė sau kelio likos tūkstančių naujų ateivių.

O tokie karai, kaip paskutiniai pasauliniai, gerokai išgasdino australus, parodė jiems, kad jų apytuštis žemynas vis dar reikalingas paspartinto žmonių priauglio. Todėl jie ir suskato ieškoti naujų žmonių šaltinių Europoje, tarp milijonų pabėgėlių, tremtinių, kurie buvo praradę vilčių grįžti į priešų okupuotus kraštus ir tuo pačiu ieškoti sau ir savo vaikams ramesnės užuovės ir sofesnio kasnio, kad ir svetimoje žemėje. Tokių tarpe buvo ir lietuvių tautos atplaisa — apie 10 tūkstančių lietuvių — įjungusi savo tremties dalį į 8-tąjį Australijos gyventojų milijoną ir tuo dalinai surišusi savo ateitį su Australijos ateitimi.

Ateities rūpesčiai ir perspektyvos

Australija prieš savo 175 metų gimtadienį pasiekus 11 milijonų tautos populiaciją, žvelgdama į nueitą tautos istorinį kelią ir į ateitį, mato, kad jos dabartinė populiacija yra dar tik lašas didžiuliam ir apytuščiame žemyno kibire. Jiems reikėjo nuolatinio žmonių priauglio praecy, jo reikės dar ilgai ir ateity, nes netolimoje jų šiaurėje — Azijoje knybžda virš vieno bilijono suspausti, alkanų ir nuvargintų žmonių masė — naudojanis slibinas. Tai tokie nuolatiniai Australijos rūpesčiai ir jos perspektyvos ir ateitį.

Nuo lopšio iki paskutinio atodūsio...

O pabaigai, štai ir keletas duomenų-bruožų apie eilinio australo gyvenimo standartą bei paraišką... nuo lopšio iki paskutinio atodūsio!... Tai daleidžiama istorija ir paimta iš 1950 metų australų statistinio žvilgsnio į dabartį bei ateitį.

Šekspyras žmogaus amžių skirstė į septynius pergyventinus tarpnius, o eiliniam australui, gi pranašaujama (žinoma, su galimais nukrypimais) vienuolikos tarpnių gyvenimo kelias ir būtent, toks.

...Australų naujagimis pradeda gyventi su 370 svarų paskola iš tautinių išteklių, išmokėtina jo tėvams iki jo 16-kos metų amžiaus (tai vaikų priedas!), kurią užaugęs vaikas grąžina vyriausybei įvairių mokesčių pavydale. Taipomose kasose jo dalis lygi 92 svarams. Banknotais jam išeina 24 svarai. Privačiuose bankuose jo dalis lygi 95 svarų, iš kurių 48 svarai yra išimti-paskolinti. Tai paremta

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 27, 1963

tautos finansinių išteklių statistika. ...4-tais metais negalės lankyti vaikų darželio, nes čia jų labai mažai. Kūdikiu būdamas, persirgs kaip ir jo tėvas persirgo, tymais, skarlatina. Tačiau turės daugiau galimumo išvengti difterito, kokliušo.

...7-tais metais atsisės į pradžios mokyklos suolą. Jo pradžios mokslas (per šešis metus) valstybei kaštuos apie 150 svarų. Tik vienas vaikas iš septynių įgyja privatų išauklėjimą. Jei jis vėliau lankys aukštesniąją mokyklą (galimybė — vienam iš aštuonių), tai vyriausybei padidins išlaidas dar 50 svarų.

...15-tais metais pradės uždariauti. Vienas iš keturių taps vyriausybės tarnautoju, o vienas iš trijų — fabriukų darbininku. Išsimušti į "bosų" eiles pajęs tik vienas iš dvilikos.

...20-tais metais svers apie 10 st. 2 bles. (virš 64 kg.) ir praktikuos kai kurias sporto šakas. Jei nebus aktyvus sportininkas, tai įsiterps į didžiulios sporto entuziastų — stebėtojų minias.

...25-tais metais (karo atveju) bus karys arba dirbs ginklų fabrike. ...29-tais metais ves maždaug 25½ metų merginą. Per savaitę surūks 2 uncijas tabako ir išgers vieną kvortą alaus. Metų bėgyje suvartos 300 aspirino miltelių.

...35-tais metais vienas iš aštuonių valdys nuosavą automobilį arba vienas iš keturių turės radio priimtuvą. Iki tų metų jis bus praleidęs 18 dienų ligoninėje ir sugaišęs nuo darbo 18 mėnesių dėl įvairių susirgimų.

...40-tais metais turės jau šeimos prieauglį iš 2½ vaikų, gyvens 2-ju miegamųjų mūri-

nukyje. Trys iš penktų valdys ar bus išsimokėtina užpirkę kalbamus namus. Likusieji mokės nuomą.

...50-tais metais kartą į savaitę lankys kino teatrus, išgęs per metus apie 7 svarus arbatos, pirkis vieną išėiginę eilutę, kasdien skaitys laikraštį. Del streikų metų bėgyje neteks pusę darbo dienos. Pusę savo uždario sunaudos maistui ir vienas iš trijų priklausys socialinėms organizacijoms.

...64-tais metais sulauks gyvenimo saulėlydžio. Jo žmogui teks vienai keliauti gyvenimo keliais dar 6½ metų. Jei vyriausybė pilnai įvykdys savo planus, tai jis, prieš mirdamas nuo širdies sutrikimų ar vėžio, bus jau vienas iš 20.000.000 australų...

Lietuvių įnašas į Australijos kultūrą

O apie lietuvių įnašą į Australijos kultūrą tepakalba Australijos Lietuvių Metraštis. Juk toji gyvybinga lietuvių tautos atplaisa, tremties dalies nudanginta į Australiją ir ten radusi užuovėją, žengė paskutinių Australijos istorijos penkioliktą drauge su

(Nukelta į 5 psl.)

Literatūra ekonominiiais klausimais

Turime įdomios ir ekonomistams būtinos medžiagos apie Amerikos lietuvių ekonominį gyvenimą. Egzempliorų skaičius nedidelis. Anksčiau atsiliepusieji pirmieji gaus. Turime:

1. AMERIKOS LIETUVIŲ PREKYBOS BUTŲ VEIKLA, 70 puslapių. Išleido Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras. \$1.00
2. ZINARASTIS NR. 3. Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro leidinys, 1933 m., 96 pusl. \$1.00
3. AMERIKOS LIETUVIŲ EKONOMINIO CENTRO PROTOKOLAI IR REFERATAI, Am. Liet. Ekonominio Centro leidinys, 1953 m. 88 psl. \$1.00

Kas iš karto užsisakys visas tris knygeles, tai galės jas įsigyti už \$2.00. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois

SIUNTINIAI—DOVANOS Į SSSR

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(Licensed by Vneshtorg)

EXEKUTYVIS OFISAS

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York. — Tel. IN 7-5522

SIUNTINIŲ pristatymas GARANTUOJAMAS, o taip pat gavėjo parašas. Klientų patogumui prie mūsų firmos įstaigų didelis ir įvairus pasirinkimas GERIAUSIOS RUSIŠS PREKIŲ.

Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.

MOSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	—	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	—	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	—	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	—	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	—	RE 2-7476
COHOES, N. Y.	13 SARGENT STREET	—	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEMAN ACRES	—	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	—	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	—	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	—	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	—	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	—	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	—	DI 2-4240
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	—	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	—	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y.	1409 W. GENESEE STREET	—	HA 2-5386
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	—	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 9-3980

KARALIUS LYRAS IR... GEGUŽIUKAS

Turiu vieną palinkimą. Kai paskaitau kieno nors gerai parašytą straipsnį ar kokią trumpesnę studijėlę, — didelės apimties dalykų neįkurtu, — tuoj panorstu ir aš ką nors panašaus padaryti. Ne iš instinktyvaus palinkimo pamėgdžioti, kaip atsitinka kažkuriam ten gyvūnėliui, bet kad jaučiu kažkokį paskatinimą iš vidaus, nors pasilygiuoti. Ypač mane užkrečia poezija, literatūra, menas, kosmetologija ir t.t. Emės mąstyti, pradėjęs mintis grupuoti, stveręsi ranką plunksną, deja, pasiviliu savim ir tuo baigiu, nes savo bandymais neprilygstu pavyzdžiams, davusiems paskatą. Kad tiesą sakau, kiekvienas gali patikrinti: redakcijų krepšiai neužversti mano rašiniais (kas, kad vienas kitas į ten pakliuvo), o mano apdaro kišenėse prigrūsta pribraižyti, prispalvinti piepėlių ir nugriaužtų rašiklių. Taigi, rašau daugiausia tik sau ir tave, mielas skaitytojai, padarau laimingą, nes tu išvengi akių varginimo ir laiko gaišinimo. Bet rašto darbo galūtinai neužmetu, nors tam daug kas pritarė, užjaušdami mane dėl mano, sakytumė, tuščių pastangų.

KAIP AUSTRALIJA... (Atkelta iš 4 psl.)

Į darbų skaistiklą. Tačiau ir tose sąlygose lietuvių nenustojo pasitikėjimo savimi ir neprarado energijos siekti šviesesnės ateities. Atlikę išpareigojimus Australijos valdžiai, vieni rinkosi savo profesijai artimesnius, pelningesnius darbus, kiti pradėjo studijuoti ir jieskoti būdų atgauti prarastas profesines teises, o dar kiti, siekdami savarankiškumo, metėsi į amatus ar prekybą.

Taip ir ši savaitgalį. Nugarakailių kiek atsitiesus nuo darbo naštos, slėgusios penkių dienų būvyje, sėdau prie įsivaizduojamo rašomo stalo. Vėl prie jo susimetu į kuprą, taikstausi čiupti kokį skaitinį. Akys užkliūva už "Aidų" žurnalo, kultūros žurnalo. Naujausias numeris, pavasariškas, nes gegužės mėnesio. Tik gėlės viršelyje lyg rudeninės, nes į jas išmaišę kiek bastučių galvų. O šios mane nutiekia rudeniška, nors čia, Amerikoje, jų užtinki krautuovėse bet kuriuo metų laiku. (Gal paveikslas originalas ir kiek kitaip atrodo). Atskleidžiu pirmą puslapį, akys ryte praryja antraštę — "Karalius Lyro palikuonys". Autorius — A. Lingaila. O kokia laimė — Šekspyras, išvyka į literatūrinę, tarytum Nemuno, pakrantes. Kiek čia bus puikių literatūrinių išgyvenimų, pasismaginimų. Kuone nelegalių skubkelio greičiu vejuos autoriaus mintį pro Karaliaus Lyro fabulos genezę, pro dramos ar tragedijos gyvenimišką, o gal dirbtinę, užuomazgą, jau esu stiprioj veiksma srovėjtekmėj, nešančioj ne tik karalių Lyro ir jo dukterį (tą gerąją) į tragišką likimą, bet pradžiančioj ir daugelį kitų, kaltų ir nekaltų. Atomazgoje zvimbū pro grįžtančią į pušausvyrą tvarką, nupirkta augščiausia kaina — gyvybės kaina! Gana trumpas tragedijos pavaizdavimas, kad ir skylietas, bet, vis dėlto, jos turinio šios toks skeletas. Dar gal atskirai reikėtų pridėti, kad čia anot A. Lingailos, "Šekspyras atiduoda duoklę ir senėjimo raidai žmogui."

vas Ratas Rataiskis, Pranas Repšys, Antanas Rūkštelė, Henrikas Šalkauskas, Algirdas Šimkūnas, Vincas Stanevičius, Adolfas Vaičaitis, Teisutis Zikaras ir Leonas Žygas. Australų meno kritikai pripažino, kad paroda buvo įvairi, įdomi ir verta dėmesio, kad menu besidomjms žmogus joje gali daug ko pasimokyti ir pasidžiaugti, kad paroda atskleidžia dalį tos kultūros, kurią lietuvių yra į Australiją atsinešę.

Keli toje parodoje dalyvavę lietuvių dailininkai išvyko į kitus kraštus, dalis nustojo mene reikštis, bet veržloji, kūrybingoji dalis išėjo į rimtus Australijos meninio avangardo dailininkus. Jų darbai randami visose Australijos meno galerijose ir intelektualų namuose. Jų darbų iliustracijos talpinamos meno žurnaluose ir knygos apie meną ir, kaip šiame metraštyje idėtos dailininkų biografijos rodo, jų darbai parenkami reprezentuoti Australijos meną į užsienį valdžios siunčiamose Australijos meno parodose.

Dideli lietuvių dailininkų nuopelnai yra Australijos grafikos meno sričiai, kuri ilgą laiką buvo primiršta. Mūsų laikai grafikai ją išskėlė, atkreipė į ją publikos ir pačių menininkų dėmesį. Tai lietuvių dailininkų nuopelnas, kad buvo įsteigta Sydnėjaus grafikų — Sydney Printmakers — sąjunga ir 1960 m. birželio 20 — liepos 1 d. David Jones galerijoje Sydnėjejje suruošta Pirmoji Australijos Grafikos Paroda. Parodai 100 ginėjų premijų paskyrė lietuvių gydytoja dr. S. Ambrozienė iš Cabramattos ir 50 ginėjų premiją ALB Krašto Kultūros Taryba. Ši grafikos paroda buvo geriausia tų metų meno paroda Sydnėjejje ir ją aplankė 25.000 žmonių.

Sydney Printmakers Sąjungos parodos susilaukia gražių meno kritikų įvertinimų, kuriuose ypatingai iškeliami lietuvių grafikų Šalkausko, Rato, Šimkūno ir Evos Kubbos darbai" (J. A. Jūragis).

PIETUOSE, PIETU VAKARUOSE IR PRIEMIESČIUOSE "POODLES" priežiūra yra mūsų specialybė. Juos kerpame, šukuojame ir kita. Stud Service ir Boarding — parduodami maži šuniukai. Pas mus galite gauti rudų, baltų ir juodų "TOY POODLES". Skambinti HE 6-4574. Atidaryta pirm. ketv. iki 9 v. v. šeštad. nuo 10 iki 6 v. v. 1748 W. 63rd — HE 6-4574

STAR'S RESTAURANT

3950 West 26th Street, Chicago 23, Illinois For plush type dining room with a friendly atmosphere, watch for the grand opening of the beautiful STAR'S RESTAURANT, we will present deluxe service and the finest in foods. Presently featuring daily \$1.00 dinner menu. Open 24 hrs. 7 days a week. For reservations call 762-7773.

FOOD		BEVERAGES	
Hamburgers	15c	Large 16 Oz. Triple Thick Shakes	20c
Cheeseburgers	19c	Coca Cola	10c & 15c
French Fries	12c	Coffee	10c
		Milk	12c
		Soft Drinks	10c & 15c

BRING THE FAMILY FOR A REAL TREAT OPEN 10:30 a. m. to 11 p. m. daily Friday and Saturday 10:30 a. m. to 12 p. m.

CARROLS DRIVE-IN 3640 MILWAUKEE AVE. Ample Parking

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, JULY 27, 1963